

Sisältää m. m.

	Sivu
Kesäistä mieltä	8
Laki hammsteknikon toimen harjoittamisesta	9
Kertavalumenetelmä, jatk.	13
Atraumatic-artikulaattori	14
Hapon käytöstä hmmastek- nillisessä laboratoriossa	17
Teknikkojen hampaat	19
Pätevyyskokeet	20
Urheilua	21

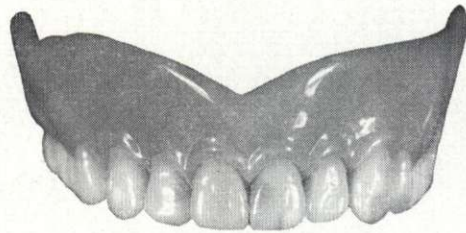

40 vuotta

Hammasteknikko

N:o 2 21. vuosikerta 1964

Polychrome

Suurimmatkin vaatimukset
täyttävä hammas

HAMMAS Oy

kalevankatu 3. helsinki vaihde: 643636

Hammaskultaa

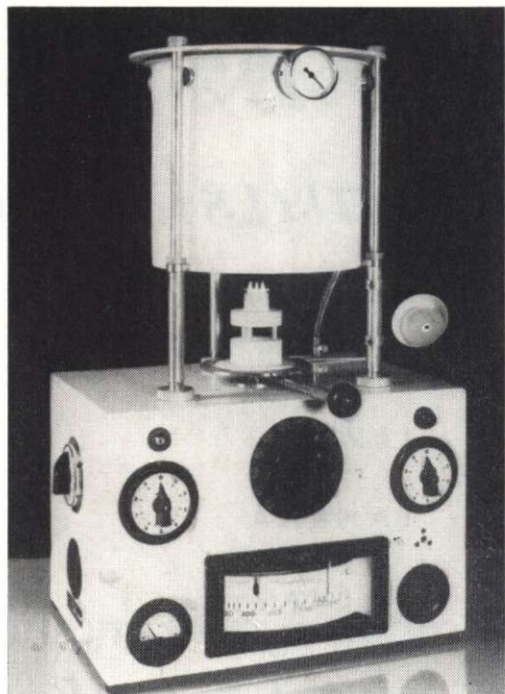
LEVYÄ

LANKAA

VALUA

Westerback Oy
(NW)

Helsinki Eerikinkatu 7 puh. 64 12 34

BIO-MAT

TYHJIO — KERAMIKKAUUNI

Biodent täysautomaattinen — 1100° C.

massat takaavat hyvän
TULOKSEN

Suomessa
OY DENTALDEPOT AB

Nyt voitte valita . . .

Posliinia tai Akryyilia

Suosittu BIODENT-värit posliinissa
tai akryylissa »tyyppiharmonisen»
menetelmän mukaan.

DE TREY Gesellschaft mbH

Wiesbaden

Suomessa:

OY DENTALDEPOT AB

Luxodent
VACUUM

ZAHNFABRIK
BAD NAUHEIM KG
GERMANY

Yksinmyyjä:

hammastarvike oy

Helsinki - Arkadiankatu 12 A - puh. 49 74 77

Naturadent
VACUUM

ZAHNFABRIK
BAD NAUHEIM KG
GERMANY

Yksinmyyjä:

hammastarvike oy

Helsinki - Arkadiankatu 12 A - puh. 49 74 77

Hammasteknikko

TOIMITUSKUNTA

Päätöimittaja Mauno Elomaa

Os. Käpylä, Untamontie 6 C 19,
puh. 792 035

Jäsenet: E. O. Vuori ja Kauko Tiainen

Kirjoituksia lainattaessa on
lähde mainittava.

SUOMEN HAMMASTEKNIKKOJEN LIITTO — FINLANDS TANDTEKNIKER FÖRBUND r.y.
HELSINKI, Arkadiankatu 14 B 30. Puh. 447 123, postisiirto 12690 — Liiton puheenjohtaja
Mauno Elomaa, Untamontie 6 C 19 Käpylä, puh. 792 035. Sihteeri Sakari Kuukkanen.
Taloudenhoitaja merkonomi Arto Salmiinen.

AVUSTUSKASSA Käpylä, Untamontie 6 C 19. Postisiirtotili 16787. Puheenj. Mauno Elomaa
Untamontie 6 C 19. Puh. 792 035. Siht. E. O. Vuori, Ulvilantie 23 D 46, puh. 451 814, toimeen
635 601. Avustuskassanhoitaja I. W. A. R. a. l. a, Mannerheimint. 19 A 3, puh. 493 535, kot. 493 331

Kesäistä mieltä

Kesä on jälleen saapunut ja sen mukana kesälomat ja lepoajat. Se onkin tarpeen, onhan kulunut talvi ollut monella tavalla rasittava ja onhan edellisestä kesälomasta jo kulunut melkoinen aika. Kesäistä mieltä ja kesäistä aikaa onkin syytä toivottaa ja johon on erikoista aihehtakin. Tänä aiheena katsoisin olevan sen, että presidenttimme on allekirjoittanut lain ”Hammasteknikon toimen harjoittamisesta”. Se oli piste lain hyväksymisessä ja lopullinen päätös asian oikealle ratkaisulle. Laki on kokonaisuudessaan julkaistuna toisaalla lehdessämme. Se oli lopullinen isku niille, jotka viimeiseen hengenvetoon saakka uskottelivat, että allekirjoitusta ei tapahtuisi. Nyt voimme hengittää vapaasti kun paino niskan päältä on vierähtänyt pois.

Sisäasiainministeriö on nimennyt komitean, joka sai tehtäväkseen laatia asetuksen lain yksityiskohdista jota laki edellyttää ja erikoisesti lisäkoulutukseen tähtäävistä kursseista ja ajasta. Komitea saaneekin asetus ehdotuksen syksyyn mennessä valmiiksi, että se on hyväksytty ennen lain voimaan tuloa eli 1. 1. 1965. Tässä vaiheessa ei ole syytä puhua eikä kirjoittaa asetuksesta vielä mitään, koska komitean työkin on vielä keskeneräinen ja yleensä kesäkeskeneräisistä töistä ei sovi liian aikaisin lähteä mielipiteitä vaihtamaan. Syksyyn saavuttua on asia erikseen, silloinhan tiedämme asiasta paljon enemmän. Sen sijaan nyt on tilaisuus tutustua omaan lakiimme, lukea se tarkkaan ja joka tilanteessa olla siitä selvillä. Lakimme todella suojelee ammattiamme ja pitää kaikki hammasteknilliset työt laillistettujen hammasteknikkojen käsissä ja antaa ainoastaan niille oikeuden tehdä hammasteknillistä työtä. Ensi vuoden

alusta tulee uutta lakia noudattaa ja silloin tulee myöskin jokaisen laillistetun hammasteknikon huolehtia siitä, että lakia ja sen jokaista pykälää myöskin noudatetaan. Erikoisesti on huomioitava lain 6 §, jonka avulla saadaan poistetuksi alallemme pesiytyneet ns. ”mustat tekijät”. Syksymmällä voimme uudelleen palata tähän lakiasiaan ja kosketella tarkemmin sen hienouksia.

Nyt meillä on edessämme kesä ja juhannus, levon ja virkistykseen aika kesälomineen ja muine virkistysmuotoineen. Jälleen kesälauantait tavallaan kuin pidentävät kesälomaamme, joka pitkän talven jälkeen on erittäin tervetullut. Meidän alamme on siksi rasittava ala, ettei olisi yhtään pahitteeksi vaikka läpi vuoden olisi lauantait vapaat. Sitä onkin kokeiltu jo muutamissa paikoissa ja tulokset ovat olleet hyvin myönteiset, joten sitä muotoa kannattaa yleisesti ryhtyä toteuttamaan.

Kesä on saapunut. Jokaisella meillä on sen viettoon nähden omat suunnitelmansa. Kenen intohimona on viettää vapaa-aikansa meren helmassa ja yrittää saada kalanvonkaleen koukkuunsa, kuka kiertää ulkomaita samoilemassa ja kenen kesämökki sijaitsee jonkun kauniin sisämaajärven rannalla raudaskoivujen juurella saunoineen. Jokaisella on oma tarkoituksensa saada kesästä irti kaikki se mitä suinkin on mahdollista. Vastaa sen jälkeen tuntuu kesä oikein vietetyltä ja kehoonsa varastoitua sitä elämän eliksiiriä, jota pitkän talven aikana tarvitaan.

Siis — hyvää, virkistävää ja rattoisaa kesäistä aikaa ja loman viettoa.

KESÄAIKA. Työehtosopimuksen mukaan alkaa hammasteknillisellä alalla kesäaika 27. 6. 1964 siten, että siitä seuraavat lauantait ovat vapaat ja muut työpäivät normaalin pituisia. Kesäaika päättyy 7. 9. 1964. Tänä vuonna on siis ensimmäinen vapaa lauantai 27. 6. ja viimeinen 5. 9. Kesälomaan nähden ei kesäajan lauantait vaikuta mitään, joten kesäloma-aikana ei myöskään saa palkkaa vähentää. Kesäaikana on jokaisen työnantajan ja työntekijän huomioitava ja noudatettava sitä kuten työehtosopimuksen 2 §:ssä sanotaan.

LAKI

hammasteknikon toimen harjoittamisesta.

(Annettu Helsingissä 30 päivänä
huhtikuuta 1964.)

1 §.

Oikeutettu suorittamaan hammaslääkärin antamia hammasteknillisiä töitä sekä muidenkin toimiksiannosta suorittamaan irtohamppaiden korjauksia on Suomen kansalainen, joka valtioneuvoston hyväksymässä oppilaitoksessa suo-

rittamansa tutkinnon perusteella on merkitty lääkintöhallituksen laillistetuista hammasteknikoista pitämään luetteloon.

Henkilö, joka on toiminut viisi vuotta hammasteknikkona ja suorittanut lääkintöhallituksen tätä varten järjestämät erikoiskurssit, on oikeutettu edellä 1 momentissa sanotun lisäksi asetuksessa lähemmin määrättyissä tapauksissa itsenäisesti valmistamaan ja sovittamaan irrallisia kokoproteeseja suoraan niiden käyttäjille.

Hakemuksesta lääkintöhallitus voi hyväksyä myös muussa maassa hammasteknikoksi valmistuneen Suomen kansalaisen suorittamaan edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettuja tehtäviä ja merkittäväksi laillistetuista hammasteknikoista pidettävään luetteloon. Tarvittaessa lääkintöhallitus voi vaatia, että hakijan on ennen luetteloon merkitsemistä suoritettava lääkintöhallituksen määräämä pätevyyskoe.

Hammaslääkäriin oikeudesta suorittaa 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä on erikseen säädetty.

2 §.

Edellä 1 §:ssä tarkoitettua oppilaitoksen opetusohjelmaan liittyvän käytännöllisen harjoittelun tulee tapahtua lääkintöhallituksen tähän tarkoitukseen hyväksymän hammasteknikon johdolla. Lääkintöhallitus määrää, montako harjoittelijaa kunkin tällaisen hammasteknikon valvonnassa saa samanaikaisesti olla.

3 §.

Hammasteknikko on toimensa harjoittamisessa lääkintöhallituksen ja lähinnä asianomaisen lääninlääkäriin valvonnan alainen.

Hammasteknikko on velvollinen noudattamaan, mitä lääkintöhallitus voimassa olevien säännösten nojalla määrää, ja antamaan lääkintöhallitukselle tilastollisia tietoja ja muita selvityksiä. Hammasteknikko on niin ikään velvollinen ilmoittamaan asuinpaikkansa ja osoitteensa sekä niiden muutokset viipymättä lääkintöhallitukselle ja asianomaiselle lääninlääkäriille.

4 §.

Jos hammasteknikko on tuomittu vapausrangaistukseen tai rikkomuksesta tätä lakia vastaan, voi lääkintöhallitus julistaa hänet menettäneeksi oikeuden hammasteknikon toimen harjoittamiseen joko määräajaksi tai ainaiseksi. Sama olkoon laki, jos hammasteknikko mielisairaudesta tai alkoholin taikka huumausaineiden väärinkäytön vuoksi on käynyt kykenemättömäksi tointaan harjoittamaan.

5 §.

Edellä 4 §:ssä tarkoitettu lääkintöhallituksen päätös menee valituksesta huolimatta heti täytäntöön.

6 §.

Joka ilman laillista oikeutta välitöntä tai välillistä korvausta vastaan harjoittaa 1 §:ssä tarkoitettua hammasteknikon tointa taikka muulla tavoin rikkoo tätä lakia, rangaistakoon sakolla tai enintään kuuden kuukauden vankeudella.

7 §.

Tarkemmat määräykset tämän lain soveltamisesta annetaan asetuksella.

8 §.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1965.

Henkilö, joka ennen tämän lain voimaantuloa on merkitty lääkintöhallituksen laillistetuista hammasteknikoista pitämään luetteloon, on tämän lain säännösten estämättä oikeutettu suorittamaan 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä. Laillistettu hammasteknikko, joka on vähintään kymmenen vuotta harjoittanut hammas-

teknikon ammattia sekä suorittanut asetuksessa säädetyn erityisen jatkokurssin, on oikeutettu suorittamaan myös 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuja tehtäviä.

Hammasteknikko-oppilaalla, jonka oppisopimus tämän lain voimaan tullessa on 28 päivänä huhtikuuta 1923 annetun oppisopimuslain (125/23) edellyttämällä tavalla rekisteröity, on oikeus lääkintöhallituksen järjestämän pätevyyskokeen suorittamiseen tulla merkityksi 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuna hammasteknikkona lääkintöhallituksen laillistetuista hammasteknikoista pitämään luetteloon.

Helsingissä 30 päivänä huhtikuuta 1964.

Tasavallan Presidentti

URHO KEKKONEN

Sisäasiainministeri

Arno Hannus.

LAG

om utövning av tandtekniker.

(Given i Helsingfors den 30 april 1964.)

I enlighet med Riksdagens beslut stadgas:

1 §.

Behörig att utföra av tandläkare beställda tandtekniska arbeten samt, på uppdrag av jämväl annan, utföra reparation av löständer, är finsk medborgare, som efter examen, avlagd vid en av statsrådet godkänd läroanstalt, blivit införd i medicinalstyrelsens register över legitimerade tandtekniker.

Person, som i fem år verkat som tandtekniker och genomgått av medicinalstyrelsens härför anordnade specialkurser, är berättigad att utöver vad ovan i 1 mom. stadgas jämväl i fall, som i förordning närmare bestämmas, självständigt utföra färdiga och anpassa lösa helproteser direkt åt de personer, som nyttja dem.

På ansökan må medicinalstyrelsens godkänna även finsk medborgare, som är utbildad till tandtekniker i annat land, att utföra ovan i 1 och 2 mom. avsedda uppgifter samt att införas i registret över legitimerade tandtekniker. Vid behov må medicinalstyrelsens kräva, att sökanden, innan han införes i registret, skall avlägga av medicinalstyrelsens föreskrivet kompetensprov.

Angående tandläkares rätt att utföra i 1 mom. avsedda arbeten är särskilt stadgat.

2 §.

Praktik, som ingår i undervisningsprogrammet för ovan i 1 § avsedd läroinrättning skall försigå under ledning av en av medicinalstyrelsens för detta ändamål godkänd tandtekniker. Medicinalstyrelsens bestämmer huru många praktikanter samtidigt får stå under tillsyn av varje dylik tandtekniker.

3 §.

Tandtekniker är i sin yrkesutövning underställd medicinalstyrelsens och närmast vederbörande länsläkares tillsyn.

Tandtekniker är skyldig att iakttaga vad medicinalstyrelsens med stöd av gällande stadganden

förordnar samt att lämna medicinalstyrelsens statistiska uppgifter och annan utredning. Tandtekniker är jämväl skyldig att utan dröjsmål uppgiva sin boningsort och sin adress samt förändringar rörande dessa till medicinalstyrelsen och vederbörande länsläkare.

4 §.

Har tandtekniker dömts till frihetsstraff eller för överträdelse av denna lag, må medicinalstyrelsen förklara honom förlustig rätten att utöva tandteknikeryrket för viss tid eller för all framtid. Lag vare samma, om tandtekniker till följd av sinnesjukdom eller missbruk av alkohol eller narkotika blivit oförmögen att utöva sitt yrke.

5 §.

Ovan i 4 § avsett beslut av medicinalstyrelsen går oaktat besvär omedelbart i verkställighet.

6 §.

Den, som utan laga rätt mot direkt eller indirekt ersättning utövar i 1 § avsett tandteknikeryrke eller på annat sätt bryter mot denna lag, straffes med böter eller fängelse ej över sex månader.

7 §.

Närmare föreskrifter angående tillämpningen av denna lag utfärdas genom förordning.

8 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1965.

Den, som före denna lags ikraftträdande är upptagen i medicinalstyrelsens register över legitimerade tandtekniker, är utan hinder av stadgandena i denna lag berättigad

att utföra i 1 § 1 mom. avsedda uppgifter. Legitimerad tandtekniker, som i minst tio år utövat tandteknikeryrket samt genomgått i förordning stadgad särskild fortsättningskurs, är berättigad att utföra även i 1 § 2 mom. avsedda uppgifter.

Tandteknikerlärning, vars läroavtal vid denna lags ikraftträdande är registrerat på sätt lagen den 28 april 1923 om läroavtal (125/23) förutsätter, äver rätt att, efter att hava avlagt av medicinalstyrelsen anordnat kompetensprov, bliva såsom i 1 § 1 mom. avsedd tandtekniker införd i medicinalstyrelsens register över legitimerade tandtekniker.

Helsingfors den 30 april 1964.

Republikens President

URHO KEKKONEN

Minister för inrikesärendena

Arno Hannus.

SAARTO

Kiertokirjeessä julistettu saarto-toimenpide hammaslääkäreiden omistamiin laboratorioihin nähden on edelleenkin voimassa.

SHL.

LIITON KIRJASTO on käytettävissäsi. Katso tarkemmin Hammasteknikko-lehteä No 1/63.

Kertavalumenetelmä

(jatkoa)

Hammasteknikko

Werner Rusch, Hampuri

Parallelli -kertavalumenetelmä

Samansuuntaisesti siltakaaren kanssa kiinnitetään 3 mm vahvuisen, tikapuomainen vahavalukanava. Tämä tukee samalla sillan eri osia siten, että koko kaari pysyy sylinteriin upotusajan varmasti muuttumattomana. Erillismallien ansiosta työn nostaminen mallilta yhtenä kokonaisuutena käy hyvin pänsä.

Seuraavista syistä ei työn siirtäminen massamallille ennen valamista ole suositeltavaa:

Vahasillan epävarma istuminen massamallilla,

Paksut ja epätarkat kruunujen reunat.

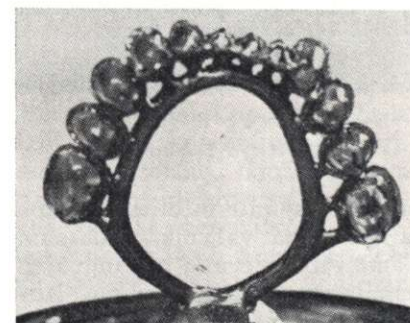
Sopivan valumassan valinnalla saattaa olla suuri merkitys työn lopulliselle onnistumiselle. Jotta massa "eläisi" samassa suhteessa valuvaiheen ajan, on tarkoin noudatettava annettuja ohjeita. Pulverin ja veden välisen suhteen on oltava oikea.

Valusylinteriin laitto tapahtuu varmimmin vacuum -menetelmää käyttäen. Joka tapauksessa on sylinteri vuorattava sisäpuolelta asbestilla, ettei etulämmityksen yhteydessä syntyvä höyry pääse vaikuttamaan massaun. Noin 30 min. kuluttua sylinteriin laitton jälkeen alkaa etulämmitys. Alkulämmitys

Kuva 8.

Vahaa, — muovailuvälineet sekä oikealämpöistä vettä.

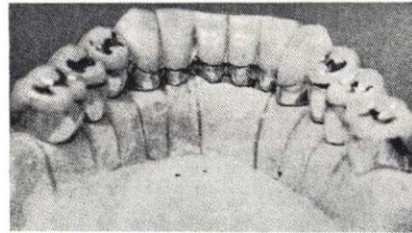
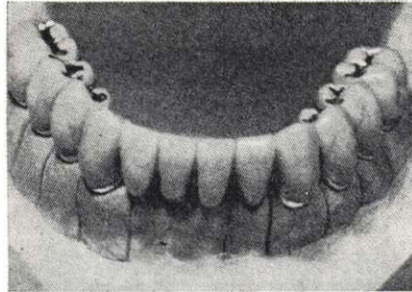
Kuva 9.

Silta ennen sen upottamista valusylinteriin.

Kuva 10.

Valmiiksi valettu silta valukanavineen.

Kuvat 11 ja 12.
Siltatyö valmiina.

tapahtuu sylinterin ollessa viistos-
sa asennossa valaukko alaspäin.
Tämä vaihe vie noin 1 tunnin ajan,
sen jälkeen asetamme uunin läm-
mön 700 asteeseen ja pidämme syl-
interiä siinä ½—1 tunnin ajan.
Platina- kultaseoksen ollessa kysy-
myksessä valu tapahtuu parhaiten
hiili-tiigeli valukojeessa, sillä siinä
sulatus tapahtuu hapenmuodostuk-
sen vaikuttamatta. Tärkeätä on
tarkastaa, että valulämpötila on
ehdottomasti oikea, silloin ei syn-
ny valuvikoja eikä epäonnistumi-
sia esimerkiksi kullan valuessa va-
lukanavaan ennenaikaisesti. Jääh-
dyttämisen on niinkään tapahdut-
tava hitaasti, sillä silloin metallin
kokoomus tulee kiinteäksi. Valun
poistamisen jälkeen sylinteristä
puhdistetaan työ ensin hiekkapu-
haltimella.

ATRAUMATIC ARTIKULAATTORI — UUSI ASETUSKOJE:

Hammasteknikkomestari
H. Schapitz, Wiesbaden

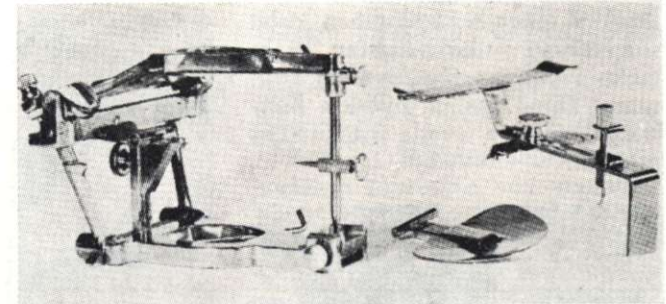
Kun Atraumatic-artikulaattori
esitellään ammattikunnallemme
tämä ei tapahdu siksi, että halu-
taan entisten monilukuisten tyyppi-
pien lisäksi jälleen tuoda markki-
noille uusi malli. Tarkoitus on esi-
tellä artikulaattori, joka on todella
helppokäyttöinen ja siten hel-
pottaa nopeaa ja samalla varmaa
asettelua.

Atraumatic-artikulaattori on
parannettu malli "New Simplex"
artikulaattorista, joka eroaa van-
hasta Gysin Simplexistä siten, että
siinä on mahdollista muuttaa Men-
nett-liikettä; lisäksi siihen kuuluu
vielä kaksi lisälaitetta: asetuslevy
sekä työn artikulaattoriin kipsaus-
ta helpottava laite.

Lisälaitteineen Atraumatic-arti-
kulaattori tekee mahdolliseksi
työskennellä tieteellisesti varmallalla
pohjalla niin koko- kuin osapro-

Hienoteräisellä sahalla irroite-
taan silta valukanavasta ja vii-
meistellään. Niihin kohtiin, joihin
tulee akryyliä, sivellään peitelak-
kaa, asetetaan päämallille, muo-
vaillaan fasetit sekä sovitetaan
suussa. Viimeinen vaihe on faset-
tien puristaminen ja sillan lopulli-
nen viimeistely.

Käännös *Das Dental Labor* lehdestä
No 11/1963.

Kuva 1.

teesejakin asetettaessa. Tämä ni-
menomaan siksi, että tällä artiku-
laattorilla on mahdollista kipsata
mallit oikealla tavalla paikoilleen
suhteessa puruliikkeisiin. Tällöin
aikaavievä hiominen jälkeensä
tulee tarpeettomaksi.

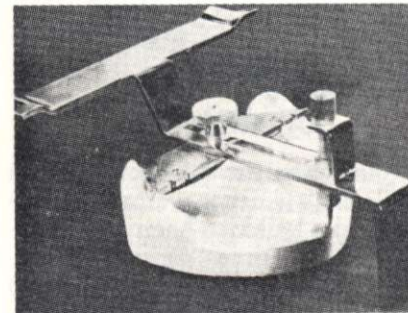
Seuraavassa selostetaan työvai-
heet siitä lähtien, kun purenta on
otettu sekä kaavioihin on merkitty
keskiviiva, nauruviiva, sekä mää-
rätty purentakorkeus.

Ensiksi kiinnitetään alaleuan
malli paikalleen. Tämä tapahtuu
kuvassa 2 näkyvän lisälaitteen
avulla. Laite kiinnitetään malliin
esim. vahalla siten, että siirrettä-
vän viistoreunaisen levyn ulkoreu-
nat lepäävät keskellä valla kuvas-
sa 3 näkyvällä paikalla (Trigonom
retromolare) ja korkeusnastan kär-

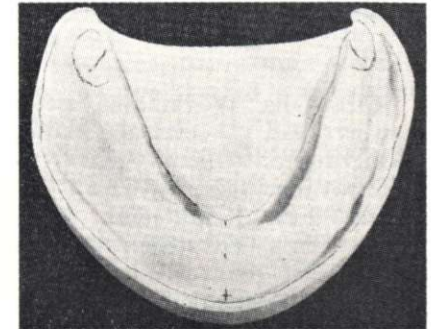
ki lepää edessä poimun alueella
(katso kuvaa 3).

Viimeisten molarien takana ole-
via nystyjä voimme pitää jokseen-
kin varmoina tasoa määrättäessä,
koska niissä kohdissa ei tapahdu
hampaiden poiston yhteydessä
esiintyviä muutoksia ienvallissa.
Malli siihen kiinnitettyine levyi-
neen kiinnitetään tämän jälkeen
artikulaattoriin kuvassa 4 näky-
vällä tavalla. Sen jälkeen kipsa-
taan alaleuan malli paikalleen. Tä-
män jälkeen tapahtuu yläleuan
mallin kipsaaminen käyttäen hy-
väksi kaavioilla otettua purentaa.

Mikäli kaikki tähänastiset työ-
vaiheet on oikein ja tarkasti suori-
tettu, mukaanluettuna purentakor-

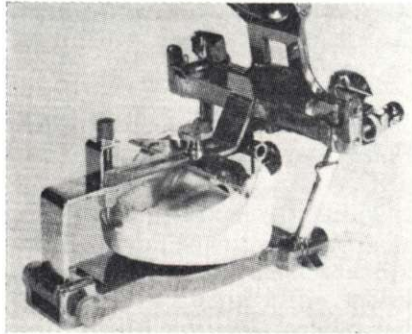

Kuva 2.

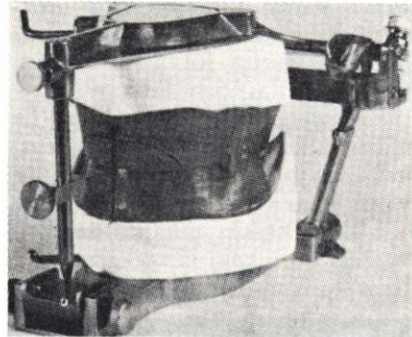

Kuva 3.

keuden oikea määrääminen, osuu siirrettävän inkisiivinastan kärki tarkoin kuvassa 5 näkyvään kohtaan. Tämä vastaa myöskin Bonwillin kolmion avulla määriteltyä pistettä.

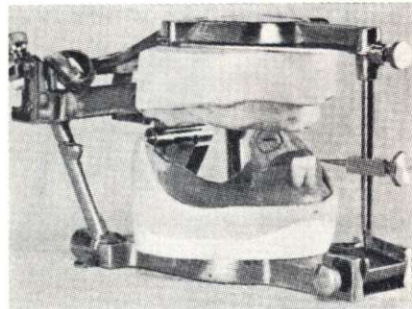
Kuva 4.

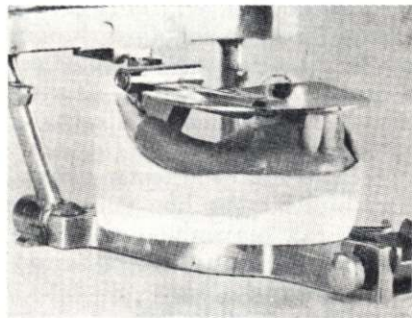
Kuva 5.

Seuraavana työvaiheena asetetaan nyt sekä ylä- että alaleikköset inkisiivinastan mukaan määrättyvällä tavalla (katso kuvaa 6).

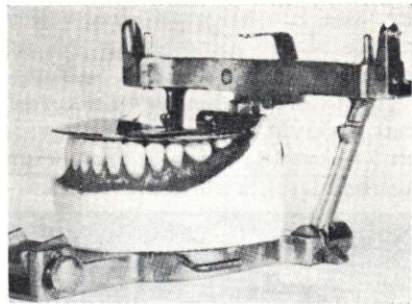
Asetuslevy kiinnitetään takaa sitä varten tarkoitettuun niveleen ja säädetään niin, että levyn etuosa lepää tiiviisti jo paikoilleen asetettujen alainkisiivien kärkien päällä.

Kuva 6.

Kuva 7.

Kuva 8.

On suositeltavaa asettaa ensin alaleuka kokonaan valmiiksi. Tällöin tulee kaikkien hampaiden kärkien sekä kusprien tiiviisti koskettaa asetustalevyä. (Katso kuva 8.)

Alaleuan asettamista ensin suositellaan siksi, että alaleuan pro-

teesissa esiintyvät sellaiset haitta-tekijät kuten kippaaminen yms. voimakkaimmin. Asetustalevyä hyväksikäyttäen voimme päästä mahdollisimman hyvään staattiseen tulokseen.

Tarkoituksenmukaisinta on käyttää asettelussa Atraumatic takahampaita, koska niiden kuspit on suunniteltu juuri tämän artikulaattorin asetustalevyä vastaaviksi. Tämäkin helpottaa asettelua tapauksesta riippumatta.

Yläleuan asettaminen tapahtuu alaleuan mukaan helposti. Mahdollinen ylipurenta määrätty kosmeettisten vaatimusten mukaan. Tällöin on kuitenkin otettava huomioon, että suurempi ylipurenta vaatii suuremman sagittaalietäisyyden ylä- ja alakulmahampaiden välillä.

Yhteenvetona voidaan mainita, että Atraumatic artikulaattorin ansiosta on mahdollista asettaa niin koko- kuin osaproteeseja nopeasti, varmasti ja yksinkertaisella tavalla. Laite on rakenteellisesti vankkaa tekoa ja samalla helppo käsitellä, joten se varmasti hyväksytään jokaisessa laboratoriossa ter-
vetulleena työvälineenä.

Käännös: Das Dental Labor 1/64.

HUOMIOITAVAA

Oletko muistanut suorittaa jäsenmaksusi. Sinulle lähetetty jäsenmaksukortti on voinut unohtua laatikkoosi ja jäädä sinne. Ota se sieltä ja suorita maksuvelvollisuutesi ensitilassa.

Hapon käytöstä hammasteknillisessä laboratoriossa

Koska hammaslaboratorioissa vieläkin käytetään mm. suolahappoa kultatöiden puhdistamiseen sekä aikaansaamaan kultaan kauliin värin, on syytä tutustua Degussan metalli-osaston tutkimusten perusteella tehtyihin toteamuksiin. Jo noin 15 vuotta sitten olemme tulleet siihen tulokseen, ettei suolahapon käyttö enää kuulu nyky-aikaisessa laboratoriossa käytettäväksi. Tämä happo voidaan mainiosti korvata paremmilla ja ennen kaikkea vaarattomimmilla hapoilla. Tässä yhteydessä tulokseen mainituksi, että nykyisin on saatavissa tähän tarkoitukseen erikokoisesti suunniteltuja pulverihappoja, kuten esim. "Acidex" (Becht) sekä "Jel-Pak" (Jelenco).

Mielenkiintoista on niinkään palauttaa mieliin, mitä O. Loebich, Pforzheim, on kirjoittanut julkaisussa "Zahntechnik" artikkelisarjassaan "Happoja hammaslaboratoriossa". Tässä artikkelissaan hän toteaa, ettei suolahappo sovi nyky-aikaisten metallilejeerinkien puhdistamiseen, päinvastoin sen käyttö on pelkästään vahingollista, koska:

Suolahappo vaikuttaa syövyttävästi jalometalleihin. Etenkin silloin, kun happo on kuumaa se turmelee mm. hopean sekä Palladiumin. Tästä syystä ei missään tapauksessa saa valkoisia metalliseoksia käsitellä suolahapolla.

jatk. seur. no:ssa

POLI-GRIP

KIINNITEVOIDE

pitää irtohampaat

paikallaan kolmella tavoin paremmin
kuin kiinnitejauheet

Poli-Grip on voide ja juuri siksi kolmella tavoin parempi kuin mikään jauhemainen kiinniteaine:

Poli-Grip leviää tasaisemmin; ei jää aukkoja heikentämään Poli-Gripin ilmatiivistä otetta.

Poli-Grip on miellyttävämpää. Ei karheutta. Niin vaivatonta levittää puhdistettuun ja kuivattuun proteesiin. Niin helppo-käyttöistä matkoillakin. Ja mikä tärkeintä:

Poli-Grip pitää proteesit paikallaan paljon lujemmin ja kauemmin. Se saa käyttäjänsä unohtamaan irtohampaiden aiheuttamat hankaluudet.

Potilaanne tulevat kerran käytettyään aina käyttämään Poli-Grip-kiinnitevoidetta – todettuaan sen edut jauheisiin verrattuna.

**TEHKÄÄ POTILAAKSESI, ESITELKÄÄ HEILLE
POLI-GRIP**

Lejos Oy Postilokero 78, Helsinki

Teknikkojen hampaat

Hammasteknikon toimen harjoittamisesta on kauan kaivattu erityistä lakia. Viime syksynä ja alkutalvesta eduskunnassa käytiin hammasteknikoitten asemasta kiivaita keskusteluja. Helmikuussa laki hyväksyttiin, nyt presidentti on sen vahvistanut ja voimaantulopäivä on ensi vuoden alussa.

Vanha totuus kertoo, että hammasteknikoitten ja hammaslääkäreitten välit eivät läheskään aina ole olleet kovin hyvät. Hammasteknikot eivät ole voineet tehdä itsenäisesti hammasproteeseja eli tekohampaita, kuten tavallinen sanonta kuuluu, vaan tällaisten töiden on pitänyt kulkea hammaslääkäreitten kautta. Kun taloudellisesti tästä työstä on jäänyt tuntuva osuus hammaslääkäreille ja varsinaisen proteesin tekijä on jäänyt vähemmälle, vaikka hän usein kokeneena ammattimiehenä olisi pystynyt työn tekemään itsenäisesti, niin sotajalalla olemisen on ollut luonnollista. Proteesin hinta on myös kallistunut aiheettomasti. Tästä on ollut seurauksena myös se, että hammas-tekniikot ovat tehneet ns. ”mustaa työtä” suoraan tekohampaiden tarvitsijoille. Tämä on ollut omiaan edelleen häiritsemään välejä, varsinkin kun hammaslääkärit ovat sitten rengastuneet tällaisia tekniikoita vastaan. Välttämätön hyvä yhteistoiminta on tämän johdosta ollut erittäin puutteellista.

Eduskunnan säätämä laki on sellainen, että sopivan asetuksen avulla se antaa paremmat mahdollisuudet tehokkaaseen hammasproteesien tekoon ja samalla vapauttaa hammaslääkärit heidän todelliseen tehtävänsä. Laissa säädetään, että kokeneille ja riittävän koulutuksen saaneille hammasteknikoille annetaan eräissä

tapauksissa oikeus myös itsenäisesti suorittaa hammasproteesitöitä. Hammasteknikko, joka on saanut koulutuksen erityisessä oppilaitoksessa sekä suorittanut lääkintöhallituksen erityiset kurssit ja omaa viiden vuoden käytännöllisen kokemuksen alalla, on saanut oikeuden itsenäisesti valmistaa ja sovittaa irrallisia kokoproteeseja suoraan niiden käyttäjille. Samaa työhön on oikeutettu säädetyn kurssin suorittanut vähintään kymmenen vuotta alaa harjoittanut laillistettu hammasteknikko.

Asiallisin perustein tuskin voidaan epäillä hammasteknikoitten kykyä, vaikka vastapuoli vilauttelikin nimitystä ”puoskari” siihen aikaan, kun lakia käsiteltiin eduskunnassa. Parhaillaan hammas-tekniikoasetusta valmistelea komitea, jonka työn tuloksista ratkaisevasti riippuu, miten tehokkaasti uusi laki pääsee vaikuttamaan. Toivottavasti komitea ei pyri kaventamaan sitä tarkoitusta, jota eduskunnan enemmistö on laissa ajanut takaa, sillä päämääränä on edistää kansalaisten hampaiden hoitoa, vaikka sitä ei haluta kaikkialla tunnustaakaan.

Eduskunta on siis sanonut sanansa hammastekniikkoasiassa, joka oli eräs keskitälven kiintoisimpia aiheita parlamenttissamme. Nyt odotetaan vain, että hammaslääkärit ja -tekniikot hautaavat keskinäiset sotakirjeensä. Suomalaisen hampaiden hoitamisessa on nimittäin aivan riittävästi työtä.” — (Keski-Suomalainen)

HAMMASTEKNIKKO-OPPILAAT:

Oletteko ilmoittaneet itsenne Hammasteknikko - koululle kurssitusta varten. Ellette ole tehkää se ensi-tilassa.

Hammasteknikko-oppilaiden pätevyyskokeet

Lääkintöhallitus on määrännyt toimeenpantavaksi kahdet pätevyyskokeet hammasteknikko-oppilaille elokuun 31—syyskuun 12 päivinä 1964 Helsingissä.

Näihin kokeisiin haluavien on kesäkuun 30 päivään 1964 mennessä lähetettävä hakemuksensa tutkijalautakunnan sihteerille, os. Hammasteknikko Mauno Elomaa, Untamontie 6 C 19 KAPYLA.

Mukaan on liitettävä: virkatodistus tai siviilirekisteriote, hammasteknikkokoulun oppilailta vaaditaan Hammasteknikkokoulun päästötodistus, muilta oikeaksi todistetut jäljennökset käydyiltä kursseilta, työtodistukset, joista käy ilmi oppiajan pituus, todistus nykyisestä työpaikasta sekä selvitys asevelvollisuuden suoritusajasta.

Huomautamme, että oppiajan täytyy olla vähintään 4 vuotta (48 kk), asevelvollisuus- ja sotaväessäoloaikaa ei oteta huomioon.

Valituksi tulleille ilmoitetaan hyvissä ajoin hyväksymisestä, tarvittavista työvälineistä ja -aineista sekä kokeiden tarkemmasta alkamisajasta ja -paikasta.

Osanottomaksu mk 20,— suoritetaan ilmoittautuessa.

Hakijan nimi ja tarkka postiosoite on myöskin esiinnyttävä hakupapereissa.

Helsingissä, toukokuun 15 päivänä 1964.

**LÄÄKINTÖHALLITUKSEN ASETTAMA HAMMASTEKNIKKOJEN
TUTKIJALAUTAKUNTA**

**TYÖVOIMAA TARVITSEVAT
JA TYÖPAIKKAA VAILLA
OLEVAT. TIEDOITAKAA SII-
TÄ SUOMEN HAMMASTEK-
NIKKOJEN LIITOLLE.** Os. on
Arkadiankatu 14 B 30,
Helsinki.

"HAMMASTEKNIKKO" lehden seuraava numero ilmestyy syyskuun puolessa välissä. Tähän numeroon aiottu aineisto pitää olla toimituksessa elokuun 20. päivään mennessä.

Toimitus

URHEILUA

Liiton hiihtomestaruuskilpailut pidettiin Puijolla 15. 3. -64. Kilpailuamuna oli pakkasta sopivasta 7 astetta ja todellinen lentokeli. Lähes 30 hiihtäjää saapui lähtöpaikalle sekä saman verran turisteja värikkäissä hiihtoausuissaan. Ilmassa oli todella ainakin "keskisuuren urheilujuhlan tuntua", kuten Tiilikaisen Pekka asian ilmaisi.

Yleisessä sarjassa (n. 8 km) hiihti Jukka Hauhio Valkeakoskelta parhaan väliajan 13.28 ja hallitsi kilpailua koko ajan. Kilpailu oli kireä. Sitä osoittavat mm. väliajat. Ikämiesten sarjassa oli Antti Hertola jälleen lyömätön.

Kilpailuun antoi väriä myös Stigan harhaanhihto ja Mikon neuvottelu puolimatassa toimitsijain ja turistien kanssa. Yleisesti uskottiin Mikon selviytyvän toisella kierroksella hyvin, mikäli onnistuisi välttämään omat kuoppansa.

Maalissa jaettiin hätäisimmille palkinnot, jotka olivat lahjoittaneet Antikainen, Ikonen, Pitkänen ja Tirkkonen, siis tällä kertaa laboratorion omistajat. Kilpailun jälkipeluu käytiin uudessa Torniravintolassa, jossa todettiin kilpailujen onnistuneen hyvin ja ihailtiin Puijon talvisia maisemia.

Kilpailukutsu

SHL:n urheilutoimikunta tiedoittaa, että kesäkiat pidetään Kuopiossa 15—16 päivinä elokuuta. Kilpailut alkavat lauantaina klo 12.00 Väinölänniemien urheilukentällä. Kilpailulajit ovat entiset, yleisurheilu, uinti, keilailu ja lentopallo. Lentopallo-ottelut pidetään kaupunkien välisinä.

Ilmoittautumiset on lähetettävä 8. 8. -64 mennessä osoitteilla: Jorma Paukku, Kuopio Kirkkokatu 25 B tai puh. 12 421 ja 13 163 työ, ja Pekka Antikainen, Kuopio, Savonkatu 20 A, puh. 13 423. Illanvieton järjestämme lauantaina, johon toivomme myös ennakoilmoittautumisen illalliskortin takia.

Runsasta osanottoa toivoen ja tervetuloa tutustumaan kesäiseen Kuopioon!

SHL:n urheilutoimikunta

Tulokset:

Yleinen sarja, n. 8 km.:

1. Jukka Hauhio, Vki 27.33 (13.28)
2. Heikki Salo, Vki 29.34 (14.08)
3. Pentti Antikainen, Kuo 29.50 (14.38)
4. Heimo Mustonen Vki 30.37 (15.33)

5. Kauko Tiainen Hki	31.48	(15.38)
6. Visa Rahkonen, Kuo	32.26	(15.35)
7. Esa Miettinen, Kuo	32.26	(15.58)
8. Pentti Säämänen, Kuo	32.43	(15.38)
9. Risto Liljavirta, Kuo	35.21	(17.14)
10. Leo Salminen, Hki	36.01	(17.29)
11. Heikki Ketonen, Vki	36.06	(17.52)
12. Matti Hoikkala, Kuo	38.20	(18.30)
13. S. Kari-Koskinen, Vuo	38.58	(19.42)
14. Eero Siikanen, Hki	39.17	(19.07)
15. Lauri Haakana, Hki	39.27	(19.10)
16. Mikko Rikkonen, Vki	42.36	(20.40)
17. Markku Laine, Vki	46.13	(21.11)

(suluissa väliaika)

Ikämiehet, ikähyviyksen n. 4 km

1. Antti Hertola, Hki	18.28	— 15.09
2. Pekka Antikainen, Kuo	16.30	— 15.51
3. Keijo Ikonen, Var	17.27	— 17.07
4. Jorma Paukku, Kuo	19.36	— 18.02
5. Lauri Ajanto, Hki	21.10	— 20.57
6. Holger Stigell, Hki	25.43	— 24.41

Nuoret:

1. Rolf Sandmark, Kuopio	17.03
--------------------------	-------

Joukkuetulokset:

1. Rikkosen lab. Valkeakoski	1.27,04
2. Pitkäsän lab. Kuopio	1.37,35
3. Antikaisen lab., Kuopio	1.44,16
4. Hammas ja Teräs, lab.	1.54,45
5. Rikkosen lab., II, Kuopio	2.04,55

**Onnittelemme
merkkivuosia viettäviä**

50 vuotta täyttää 3. 7. 1964 hammas-
teknikko Kalle Husso Kuopiossa.
70 vuotta täyttää 22. 7. 1964 hammas-
teknikko Sulo Tyyniäho Oulussa.
50 vuotta täyttää 22. 8. 1964 Taimo
Marttila Ylivieskassa.
Parhaimmat onnitelut ja lämmin kä-
denpuristus merkkipäivänänne!

ARVOISA ASIAKAS

Nyt voimme palvella Teitä entistäkin paremmin. Helpottaaksemme ostoksienne tekemistä, olemme muuttaneet aivan kaupungin liikekeskustaan, Pohj. Esplanaadin- ja Mikonkadun kulmaukseen. Sisäänkäynti: Vanha kauppakuja porras E.

Puhelinnumeromme (626 269) pysyy samana.

Tervetuloa!

Kunnioitavasti
VARADENT OY

P.S. Postikorttejamme, joissa on osoitteena postilokero 20012, voitte edelleenkin käyttää.

Huom! mm. 30 min. pysäköinti-
paikkoja runsaasti.

HAMMASTARVIKELIIKE

VARADENT OY — HELSINKI, Pohjois Esplanaadikatu 35 E, puh. 626 269
iltaisin: 882 709 Lönnroth
414 649 Porvali

mikä
hänessä
on niin
viehättävää?

Lumin **VACUUM**

hampaat tietenkin.
Hampaisto, joka hyväl-
lä syyllä voidaan sanoa
olevan kauneimman ja

värisävyyiltään luonnollisin kaikista
markkinoilla olevista tekohampaista.

Mm. keinovalo ei vaikuta luonnollisuuteen.

Tyyppiryhitys koko- ja osaproteeseja varten.

Alaetuhampaat suovat sivuistaan pyörivän fasiaalipinnan
ansiosta mahdollisuuden vapaaseen asetteluun.

Lumin Vacuum hakee vertaistaan.

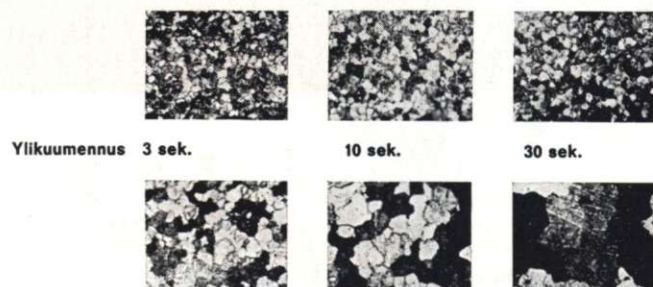
HASA

OY HAMMAS- JA SAIRASTARVIKE

HELSINKI	TAMPERE	TURKU
665 757	29 117	29 515

Degulor M pysyy hienorakeisena

DEGULOR M

Ylikuumennus 3 sek.

10 sek.

30 sek.

vanhemman tyyppinen platinakulta

DEGULOR-ryhmän koviin valuseoksiin eivät vaikuta
pienehköt virheet tekniikassa

DEGULOR M:n valukappaleet pysyvät hienorakeisina,
vaikka seosta erehdyksessä kuumennettaisiin liikaakin

DEGULOR[®]-aikamme hammaskulta

DEGUSSA

Pyytäkää lisätietoja toiminimeltä
HAMMASVÄLINE OY
HELSINKI
Asema-aukio 2 C · puh. 12623

alkuperäisiä
tuotteita

KULZER

Paladur

kylmänä polymerisoituva proteesiakryyli proteesien ja ortopedisten laitteiden valmistamiseen, korjauksiin ja pohjauksiin.

- helppo työstää
- luotettava ja nopea kovettuminen
- korkeat mekaaniset lujuusarvot
- värinpysyvyys
- ehdoton sopivaisuus ja muodon säilyvyys

KULZER - tuotteet käsittävät

laajan valikoiman

- PALASIV 62
- PALASIVIT
- PALAPONT
- PALAFERM
- PALAVIT M

Palavit G

nopeasti kovettuva muovailuakryyli valutäytteen, $\frac{3}{4}$ kruunujen, kruunujen kansien ja siltojen muovailuun.

- suuri tarkkuus
- muodonpitävyys
- ei arka lämpö- eikä mekaanisille ärsykkeille muotoillessa ja sovitettaessa
- täydellinen palaminen

Paladon-Spezial

kuumana polymerisoituva proteesiakryyli

- varma ja helppo työstäminen
- heti käyttövalmis
- erittäin taipuista seos
- säilyy kauan täppäyskelpoisena
- korkeat lujuusarvot
- luonnollinen läpikuultavuus

**PYYTÄKÄÄ SUOMENKIELISIÄ
KÄYTTÖOHJEITA**

Yksinmyyjä Suomessa:

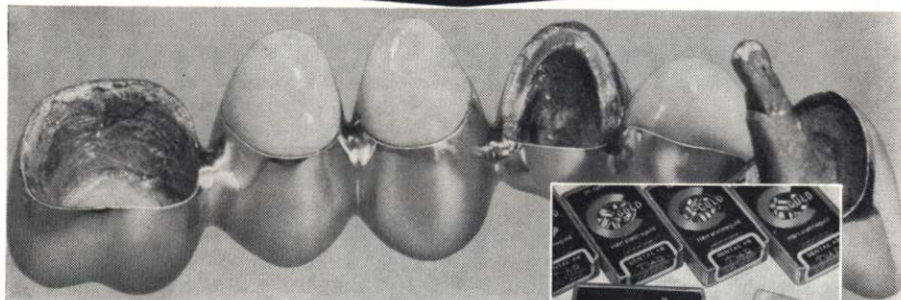

HAMMASVÄLINE OY

ASEMA-AUKIO 2 C, HELSINKI, PUH. 12 623

C-kulta

valukulta, jonka kliiniset ominaisuudet ovat verrattomat

Vaativa ammattimies valitsee

C-kullan

- joka on helppo valaa.
- jonka kestävyysominaisuudet ovat tunnistetut.
- jonka korkeimman mahdollisen homogenisuuden ansiosta on suuolosuhteissa kestävä ja värinsä pitävä.
- joka enemmän kuin 25 vuoden ajan on ollut erinomaisten kliinisten ominaisuuksiensa ansiosta ammattimiesten eniten arvostama valukulta.
- joka valmistetaan nykyaikaisin menetelmin ja jatkuvan tarkkailun alaisena ja joka luonnollisesti täyttää A.D.A.:n erittelyn N:o 5 vaatimukset.

C-kulta toimitetaan käytännöllisessä 25 g sisältävässä pakkauksessa tai pienemmissä erissä.

Valmistaja:

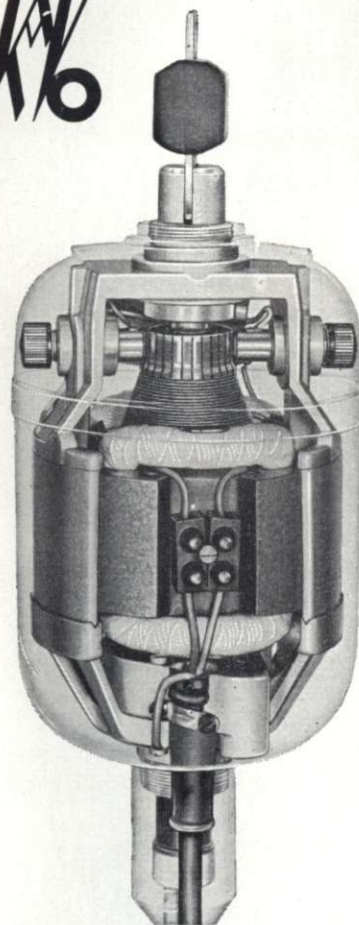
Ab John Sjöding, Tukholma

Suomessa:

oY DENTALDEPOT AB

Kun hankitte riippu-
moottoria, valitkaa
KaVo

N:o 525 120/W 12.000 U/min
N:o 531 300/W 18.000 U/min
N:o 532 350/W 24.000 U/min

KALTENBACH & VOIGT
BIBERACH/RISS

oY DENTALDEPOT AB

Stellon LP

LP
long plasticity

rek. tavaramerkki

UUSI PROTEESIAINE jota

voidaan käyttää vielä 4 tuntia sekoittamisen jälkeen.

Säästää aikaa — säästää materiaalia

— sekoittaminen, täppääminen — ei ajan hukkaa.

Sopivat annokset materiaalia sekoitetaan vain kerran tai kaksi päivässä, jolloin se on aina valmis käytettäväksi.

Varmuus — käytännöllisesti katsoen on mahdotonta erehtyä. Jauheen ja nesteen suhde on vain tarkoin mitattava ja täppäykseen sopiva koostumus huomataan helposti. Juoksevuus (flow) on erinomainen.

3 minuuttia

sekoituksen alkamishetkestä STELLON LP on valmis kyvettiin täpättäväksi.

Vielä 4 tuntia

tämän jälkeen on STELLON LP edelleen valmis työstettäväksi.

Yksinkertainen — Nopea — Varma — Käytännöllinen

Kolme pakkausta:

VAKIOPAKKAUS sisältää:

200 g jauhetta 90 g nestettä

60 g eristysainetta

20 polyteenisuikaleita

LABORATORIOPAKKAUS sisältää:

2400 g jauhetta 1100 g nestettä

450 g eristysainetta

200 polyteenisuikaletta

KÄKSINKERTAINEN LABORATORIOPAKKAUS sisältää:

4800 g jauhetta 2250 g nestettä

900 g eristysainetta

400 polyteenisuikaletta

Jauhetta, nestettä ja eristysainetta saatavana myös erikseen.

VÄRIT:

1) vakiovaaleanpunainen (standardrosa)

2) vaalea vaaleanpunainen (hellrosa)

3) kirkas (farblos)

4) juovikas

DE TREY TUOTE

Valmistaja De Trey Frères S.A. Zürich, Sveitsi

Suomessa:

OY DENTALDEPOT AB